

Szakmai beszámoló

Adatlap azonosító: A2033/N7714

Pályázati azonosító: 208104/00136

Országos továbbképzés megvalósítására a magyar városi könyvtárak részére a zöldkönyvtári hálózat továbbfejlesztéséről

A Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár, mint megvalósító jelentkezett a 2023 októberében a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiumának kiírására.

A városi könyvtárak a 208104/20 pályázati altémából eddig ki voltak zárva, amiben ilyen szakmai továbbképzéseket lehetett megvalósítani. Ezért volt szükség erre az egyedi pályázatra.

A fenntarthatóság kérdésének a természeti környezet megóvásának fontossága előtérbe került az élet minden területén az utóbbi húsz évben. Nincs ez másként a könyvtárak életében sem: a klímaváltozás következményeivel szembesülve világszerte felerősödtek az új könyvtártípushoz, a zöldkönyvtárhoz kapcsolódó fejlesztések. A Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetségének (IFLA) életében is egyre jelentősebb a témával foglalkozó Ensulib szekció munkája, amelynek Zöldkönyvtári Díjával (IFLA Green Library Award) már négy magyar könyvtárat is elismertek. Mindemögött az a belátás húzódik meg, hogy a klímaváltozásra és az ökológiai válságra adott válasznak alapvetően kulturális természetűnek kell lennie.

A könyvtárak, melyek működése eleve a kölcsönzésre, megosztásra, újrahasznosításra, a tudás közkinccsé tételére épül, olyan intézményrendszernek az elemei, ami a hálózati működésre különösen alkalmas, ennek külföldi példái is ismertek (Netzwerk Grüne Bibliothek). Így a könyvtárak a fenntarthatóságról szóló diskurzus kiemelt szereplőivé, katalizátoraivá válhatnak. A zöldkönyvtári programra tekinthetünk a könyvtárak kiugrási lehetőségeként, a társadalmi szerepvállalásuk bővítésének módjaként, az informális környezeti nevelés meghatározó szereplőjeként.

A továbbképzés célja az volt, hogy érzékenyítsük a városi könyvtárak körét e kérdéskörben, és a szakmán belül egy komolyabb diskurzus kezdődjön el a kisebb települések zöldkönyvtári hálózatba való bevonásának lehetőségéről és mikéntjéről.

Partnerünk, az Illyés Gyula Könyvtár, aki a 2023-as év Green Library Award nyertese, a pályázatában foglaltaknak megfelelően elindította a zöldkönyvtári hálózatot a KSZR szintjén, és elindította az országos összefogást, amit a városi könyvtárak bevonásával szeretnénk kibővíteni.

A továbbképzést létszámát a szállás és egyéb infrastrukturális lehetőségek korlátjai miatt 75-100 főben állapítottuk meg.

A program fizikai megvalósításáért a Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár, míg a szakmaiért az Illyés Gyula Könyvtár vezetői és munkatársai feleltek.

2024. október 16. 0. nap.

Helyszín: Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár

Résztvevők: Az IFLA Green Library Award pályázaton elismert négy hazai könyvtár képviselői (Tatabánya, Kiskunfélegyháza, Óbuda - Ezüsthelyi Könyvtár, Szekszárd), az IKSZ és MKE szakértői bizottsága és a Pákolitz István Könyvtár munkatársai.

A 0. nap folyamán a húsz fős szakértői csoport vizsgálta a nemzetközi példákat a zöldkönyvtári hálózatokról. Az IFLA Checklist alapján pontokba szedték azokat a kritériumokat, melyeket vizsgálni fognak, amikor egy városi könyvtár jelentkezik a zöldkönyvtári címre. Meghatározták továbbá, hogy a rendszer milyen metódus szerint működjön, ezeket dokumentálták és a dokumentációkat előkészítették a következő napi bemutatásra.

A konferencia első napján részt vevő szakértők a délelőtti órákban érkeztek meg a Paksi Pákolitz István Városi Könyvtárba. A korai órákban büfé jellegű ellátást, ebédre meleg étkeztetést kaptak. A nulladik napon részt vevőket az Erzsébet Nagy Szállodában szállásoltuk el, a vacsorát és a másnapi reggelit is ott fogyasztották el.

2024. október 17. 1. nap. 9:30-18:00

Helyszín: Erzsébet Nagy Szálloda Konferencia és rendezvénytermei

Résztvevők: meghívott előadók, megyei könyvtárak igazgatói, városi könyvtárak igazgatói és/vagy munkatársai, összesen kilencven fő.

Az első nap folyamán a jelenlévők zöldkönyvtári szakmai előadásokat hallgathattak meg és a szakértői csoport felvázolta az elképzeléseit a kritériumrendszerrel, illetve csoportokban, vezetők segítségével átbeszélték az addig elhangzottakat.

Részletes program:

A konferenciára érkezők 9:30 és 10 óra között tudtak regisztrálni. 10 órától Heringes Anita, Paks Város polgármestere és Nagy Balázs, a Paksi Pákolitz Könyvtár igazgatója, Paks alpolgármestere rövid megnyitó beszéde után Barátné Prof. Dr. Hajdu Ágnes nyitotta meg a szakmai előadások sorát. Előadásának címe: *Fenntarthatóság, trendek és könyvtárak – Nemzetközi kitekintés* volt.

Őt 11 órától Baka Éva, a Követ Egyesület főtitkára követte. Tőle a *Zöld iroda kialakítása könyvtári környezetben* című előadást hallgathatták meg a résztvevők.

Tizenkettő és tizenhárom óra között a konferencián részt vevőket vendégül láttuk egy svédasztalos ebédre az Erzsébet Nagy Szálloda éttermében.

Tizenhárom órától az előadássorozat az Informatikai és Könyvtári Szövetség Elnöke, az egri Bródy Sándor Könyvtár igazgatójának, Tözsér Istvánné Géczi Andreának *Közösségépítés a zöldkönyvtárakban* című előadása követte.

Ezt követően Oros Sándor, az MKE elnökségének tagja értekezett a *Kizökölt időről*, majd Vágó-Pataki Fruzsina, az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskola hallgatójának előadását tekinthették meg felvételről. Címe *A fenntartható fejlődés fogalmának megjelenése és változásának folyamata a könyvtártudomány területén* volt.

A Konferencia előadói részét Liebhauser János, az Illyés Gyula Könyvtár igazgatója zárta és összegezte – Előadásának címe: *Az IFLA zöldkönyvtári címtől a magyar zöldkönyvtári mozgalomig*.

Az előadásokat konferálta Nagyné Pólya Éva, a Paksi Atomerőmű tájékoztatási munkatársa.

Az előadói szekció végén, 15 órától egy másfél órás szabad program következett, mely során a Duna Hotelben megszálló vendégeink elfoglalhatták a szállásukat.

A többiek ebben az egy órában megtekinthették az utca túloldalán lévő Paksi Metszet, a Városi Múzeum kiállítását.

Fél öttől projektmunka következett, a városi könyvtárak képviselői csapatokban a témavezetőkkel átbeszélték és összegezték az addig elhangzottakat.

Hat órakor a Konferencia az Erzsébet Szállóban véget ért. A Paksi Halászcserébe is regisztrált vendégek a kísérekkel elmentek a vendéglátóhelyre, ahol elfogyasztották a vacsorát, és alkalmuk nyílt nyugodt, békés környezetben átbeszélni az aznap elhangzottakat.

A városi könyvtárak Pakson megszálló munkatársait ezen a napon a Duna Hotelben szállásoltuk el, míg a korábban érkezők továbbra is az Erzsébet Nagy Szállodában szálltak meg.

2024. október 18. 2. nap.

Helyszín: Paksi Atomerőmű

Részvevők: a konferencián részt vevők

A konferencián részt vevők ezt a napot a Paksi Atomerőmű Látogatóközpontjában, illetve üzemi területén töltötték üzemlátogatás keretében. Az előadók bemutatták nekik az atomerőmű működését, végig vezették őket üzemi területeken, illetve előadásokat hallgathattak meg a megújuló energiákról és energiarendszerekről, melyek szerepet játszhatnak a könyvtárpépületek modernizálásában is.

A látogatás végén az Atomerőmű konferenciatermében zártuk és összegeztük az eseményt.

Ezután a részt vevők az Atomerőmű üzemi étkezdéjében fogyasztották el az ebédet.

Összegzés

A paksi könyvtárszakma első ízben rendezett konferenciát. A konferencián összesen 89 fő vett részt, tíz százaléka semmilyen szolgáltatást nem vett igénybe ezalatt, csak az előadásokra ült be.

A konferenciának köszönhetően felállt egy munkacsoport is, mely a zöldkönyvtári rendszer kiépítésén dolgozik. A konferenciáról és az ott született döntésekről készült szakmai anyag a hazai könyvtártudományi szaklapokban hamarosan megjelenik.

A rendelkezésre álló összegben felül is költöttünk a konferenciára a saját költségvetésből.

A Zöldkönyvtári Konferencia szervezése rengeteg pozitív visszajelzést kapott.

A Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár tervezi, hogy a kialakuló zöldkönyvtári hálózathoz csatlakozva megpályázza a majdan kihirdetésre kerülő magyar zöldkönyvtári címet.

Képek

0. nap, Pákolitz Könyvtár - csoportmunka

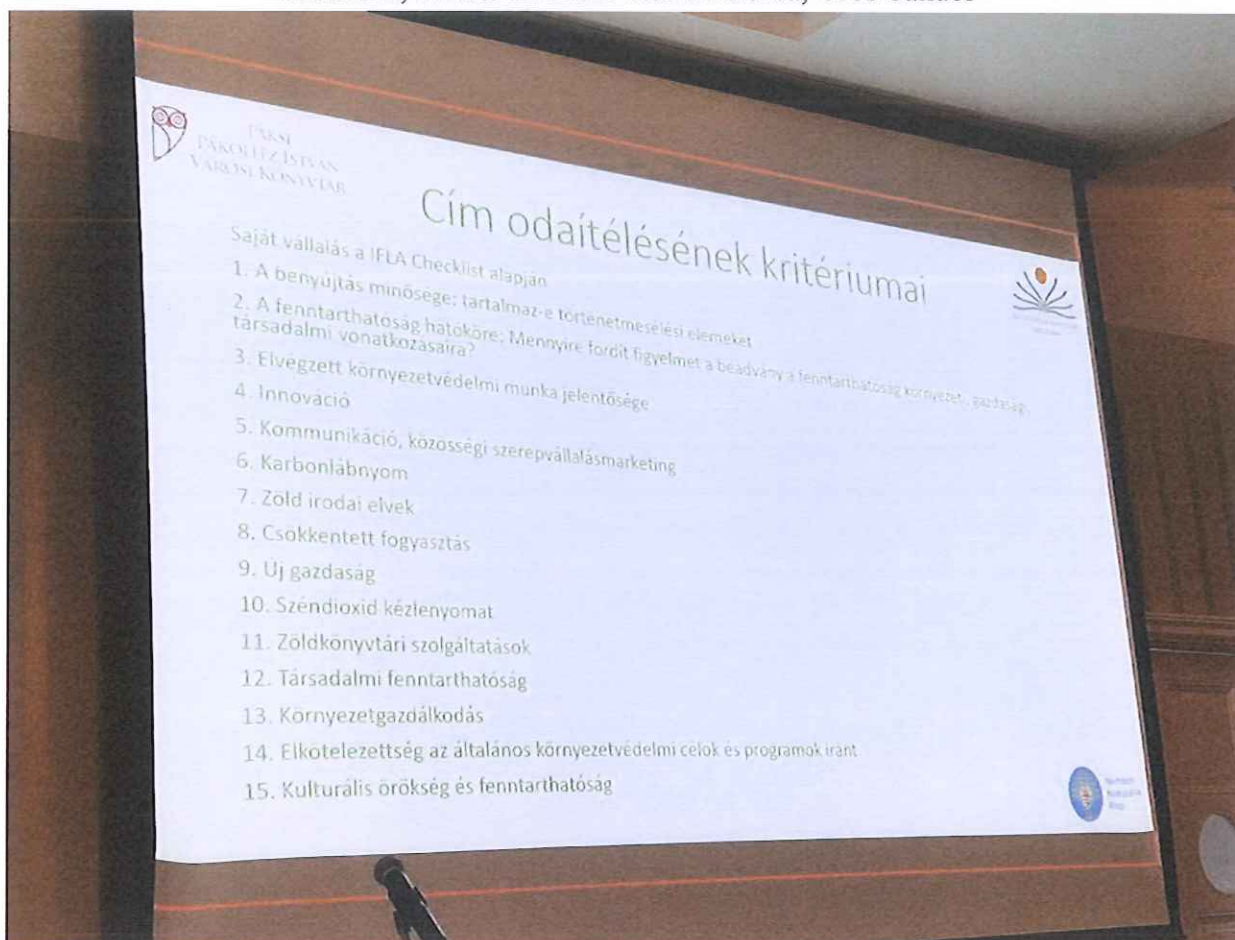
0. nap. Pákolitz Könyvtár – Liebhauser János beszámolója

Konferál: Nagyné Pólya Éva. Megnyit: Nagy Balázs. Előad: Barátné Prof. Dr. Hajdu Ágnes

Baka Éva, Tózsér Istvánné Géczi Andrea, Oros Sándor

A kritériumok

PAKSI
PÁKOLITZ ISTVÁN
VÁROSI KÖNYVTÁR

PAKSI
PÁKOLITZ ISTVÁN
VÁROSI KÖNYVTÁR

Képek

További fotók a honlapunkon:

<https://www.vkpaks.hu/zoldkonyvtari-szakmai-napok/>

Online videós anyag az első napról a Telepaks-on *helyett: Telepaks helyi híroldalon:*

<https://www.telepaks.net/2024/10/18/kornyeztudatos-konyvtarak-szerepe-a-kozossegformalasban/>

Paks, 2024. december 23.

.....
Nagy Balázs
könyvtárigazgató